

Marknadsövervakning 2021

Energimarknadsinspektionen (Ei) är en myndighet med uppdrag att arbeta för väl fungerande energimarknader.

Det övergripande syftet med vårt arbete är att Sverige ska ha väl fungerande distribution och handel av el, fjärrvärme och naturgas. Vi ska också ta tillvara kundernas intressen och stärka deras ställning på marknaderna.

Konkret innebär det att vi har tillsyn över att företagen följer regelverken. Vi har också ansvar för att utveckla spelreglerna och informera kunderna om vad som gäller. Vi reglerar villkoren för de monopolföretag som driver elnät och naturgasnät och har tillsyn över företagen på de konkurrensutsatta energimarknaderna.

Energimarknaderna behöver spelregler – vi ser till att de följs

Förord

Denna promemoria har tagits fram av Energimarknadsinspektionen (Ei) för att informera om vårt uppdrag och vår övervakning av grossistmarknaderna för energi under 2021. Vi beskriver några av de bestämmelser som ligger till grund för marknadsövervakningen samt hur år 2021 såg ut utifrån ett marknadsövervakningsperspektiv. Promemorian innehåller även ett urval av statistik över Ei:s ärenden inom detta område under 2021.

Innehåll

1	Aktuella bestämmelser	5
1.1	REMIT-förordningen.....	6
1.2	Transparensförordningen.....	9
2	Marknadsövervakning under 2021	11
2.1	Ei:s övervakning enligt REMIT-förordningen.....	11
2.2	Ei:s övervakning av transparensförordningen.....	13
2.3	Övrig verksamhet.....	14
2.4	Marknadsövervakning inom EU.....	15

1 Aktuella bestämmelser

En del av Ei:s uppdrag är att övervaka de svenska energimarknaderna för att säkerställa att aktörerna följer de regler som gäller på grossistmarknaderna. Ei har tillsyn över grossistmarknaderna för energi (el och gas) och granskar inom ramen för detta bland annat att bestämmelserna om förbud mot insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan följs, liksom olika rapporteringsskyldigheter och skyldigheten att offentliggöra insiderinformation. Ei granskar också att reglerna om transparens iakttas av elmarknadernas aktörer. Detta ska sammantaget leda till mer välfungerande grossistmarknader för el.

För att uppnå Ei:s vision om förutsägbarhet på ständigt föränderliga marknader arbetar myndigheten efter ett antal mål. De mål som är kopplade till marknadsövervakningen är framför allt dessa:

- Vi har en effektiv övervakning av grossistmarknaderna för el och naturgas.
- Vår tillsyn medför rättelser hos marknadens aktörer.
- Vi förbättrar, förenklar och förtydligar Sveriges och EU:s regelverk.
- Vi har en nära dialog med andra tillsynsmyndigheter inom EU, berörda myndigheter och andra aktörer när vi utvecklar regler.

De här målen ska i sin tur bidra till korrekta prissignaler, låga inträdesbarriärer till marknaden och att marknadsaktörerna ska agera på lika villkor.

Ei samarbetar med ACER¹ samt andra europeiska länders tillsynsmyndigheter i syfte att gemensamt övervaka EU:s inre marknad för energi. I ACER:s arbetsgrupper och kommittéer sker utveckling av gemensamma metoder för övervakning, erfarenhetsutbyte och koordinering i frågor som rör tolkningen av regelverken för övervakningen av EU:s el- och gasmarknader. Ei deltar i dessa arbetsgrupper fortlöpande.

Ei deltar också aktivt i samarbetet i CEER² för att främja en konkurrenskraftig och effektiv inre marknad för el och gas i Europa samt för att se till att energimarknaderna blir så transparenta som möjligt. Ei samverkar även med så kallade *Persons Professionally Arranging Transactions* (PPAT). Det kan vara fysiska eller juridiska personer som yrkesmässigt utför transaktioner som rör grossistenergiprodukter, till exempel en organiserad marknadsplats. Ei granskar

---

¹ ACER (The European Agency for the Cooperation of Energy Regulators) är en byrå för samarbete mellan EU:s tillsynsmyndigheter inom energiområdet.

² CEER (Council of European Energy Regulators) är en organisation för självständiga nationella tillsynsmyndigheter inom Europeiska unionen och EEA (European Economic Area).

även att dessa fullgör sina uppgifter. En PPAT har bland annat en skyldighet att bedriva marknadsövervakning.

Det europeiska samarbetet är särskilt värdefullt inom detta område eftersom de europeiska energimarknaderna i hög grad är sammankopplade och regelverken är harmoniserade.

1.1 REMIT-förordningen

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011 av den 25 oktober 2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi förkortas oftast REMIT efter dess engelska namn Regulation on Wholesale Energy Market Integrity and Transparency. REMIT-förordningen utgör ett ramverk för övervakning av energimarknaderna i Europa och är till för att stärka integriteten och transparensen på marknaderna för el och gas. REMIT-förordningen innehåller också vissa förbud för att förhindra insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan samt skyldigheter för marknadsaktörer att offentliggöra insiderinformation. REMIT-förordningen trädde i kraft i slutet av 2011. Sedan tidigare fanns det regler på den finansiella marknaden som förbjöd marknadsmissbruk av olika slag. Dessa regler kompletterades genom REMIT-förordningen som gäller specifikt för grossistenergimarknaderna för energi och även omfattar handel av kontrakt med fysiska leveranser av energi.

Hur REMIT påverkar berörda marknadsaktörer

För marknadsaktörerna innebär REMIT-förordningen ett antal förbud samt vissa skyldigheter. Dessa skyldigheter är bland annat:

- offentliggörande av insiderinformation (artikel 4)
- rapportering av transaktioner (artikel 8)
- registrering för att få ingå transaktioner (artikel 9).

Enligt artikel 4 i REMIT-förordningen är marknadsaktörerna skyldiga att offentliggöra insiderinformation. Marknadsaktörerna ska i god tid och effektivt offentliggöra insiderinformation som anses vara marknadspåverkande information för att förhindra brott mot förbuden om otillbörlig marknadspåverkan och insiderhandel (se mer information nedan).

I artikel 8 anges att alla rapporteringspliktiga transaktioner med grossistenergiprodukter som marknadsaktörer genomför ska rapporteras till ACER. För att uppfylla skyldigheten att rapportera transaktioner används vanligen

en så kallad *Registered Reporting Mechanism (RRM)*³. RRM kan till exempel vara en organiserad marknadsplats eller en aktör som specialiserat sin verksamhet på att sälja tjänster kopplade till rapportering enligt olika regelverk. Det är vanligt att handel som sker på en organiserad marknadsplats rapporteras till ACER av marknadsplatsen. Om handeln i stället sker bilateralt, det vill säga direkt mellan två aktörer, kan rapporteringen till ACER utföras av marknadsaktörerna själva eller via en tredje part såsom balansansvarig. Oavsett om marknadsaktörerna eller tredje part sköter inrapporteringen av handelsdata till ACER är det respektive marknadsaktör som är ansvarig för att rapporteringen blir korrekt.

Enligt artikel 9 i REMIT-förordningen ska marknadsaktörerna vara registrerade i det EU-land där de är etablerade eller bosatta, alternativt i ett EU-land där de är verksamma om marknadsaktören inte är etablerad eller bosatt i ett EU-land. En marknadsaktör som inte är etablerad eller bosatt i EU får välja i vilken medlemsstats register de vill registrera sig, så länge de också är verksamma i den medlemsstaten. Marknadsaktörer som ingår transaktioner som ska rapporteras till ACER enligt artikel 8 ska registrera sig.

Utöver det som listas ovan innehåller REMIT-förordningen också förbud mot insiderhandel (artikel 3) och otillbörlig marknadspåverkan på grossistmarknaderna för energi (artikel 5). REMIT-förordningen ställer även krav på fysiska och juridiska personer som yrkesmässigt utför transaktioner (PPAT) att övervaka handeln och meddela tillsynsmyndigheten när de misstänker en överträdelse av artikel 3 eller 5.

I Sverige registrerar marknadsaktörerna sig i den svenska delen av *Centralised European Register of Energy Market Participants (CEREMP)*. Aktörerna registrerar sig genom att fylla i ett digitalt formulär som sedan granskas av Ei. I CEREMP behöver man först registrera en användare för att sedan kunna registrera en marknadsaktör. Alla marknadsaktörer som handlar med kontrakt som är rapporteringspliktiga enligt REMIT ska vara registrerade i CEREMP⁴. Ei tar ut avgifter från de marknadsaktörer som finns i registret för att finansiera Ei:s arbetsuppgifter relaterade till registerhållning, tillsyn och marknadsövervakning enligt REMIT-förordningen.

Det är marknadsaktörens ansvar att hålla uppgifterna i CEREMP uppdaterade och det är viktigt att uppgifterna är korrekta. Registret ger Ei information om alla aktiva marknadsaktörer på grossistmarknaderna för el och gas i Sverige, samt aktuella kontaktuppgifter till marknadsaktörerna. Registreringen ger varje

---

³ List of Registered Reporting Mechanisms (RRMs), <https://www.acer-remit.eu/portal/list-of-rrm>, 2022-02-14

⁴ Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1348/2014 av den 17 december 2014 om rapportering av uppgifter för att genomföra artikel 8.2 och 8.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi.

marknadsaktör en unik så kallad ACER-kod. Med hjälp av koden är det möjligt för EU:s tillsynsmyndigheter att knyta varje enskild transaktion inom EU till rätt marknadsaktör, vilket är nödvändigt för en effektiv övervakning. CEREMP-registret är delvis offentligt⁵ vilket möjliggör att allmänheten kan se vilka aktörer som är registrerade.

REMIT-förordningen kompletteras av de nationella bestämmelserna i lagen (2013:385) om ingripande mot marknadsmissbruk vid handel med grossistenergiprodukter. I lagen finns särskilda svenska bestämmelser om straffansvar för den som bryter mot något av förbuden eller skyldigheterna i REMIT-förordningen och det finns även bestämmelser om Ei:s uppgifter och befogenheter.

Ei:s arbete utifrån REMIT-förordningen

Ei övervakar dagligen grossistmarknaderna för el och gas utifrån REMIT-förordningen. Det finns inom Ei en marknadsövervakningsgrupp som har till uppgift att övervaka och utreda misstänkta överträdelser som sker på energimarknaderna för att förhindra marknadsmissbruk och upptäcka överträdelser. Genom att ACER delar insamlade transaktionsdata med de nationella europeiska tillsynsmyndigheterna får Ei och övriga tillsynsmyndigheter möjlighet att kontinuerligt granska transaktionerna med såväl fysiska som finansiella grossistenergiprodukter. I första hand får varje nationell tillsynsmyndighet ta del av de data som gäller handeln i det egna landet. Genom samarbetet på EU-nivå har tillsynsmyndigheterna möjlighet att också dela vissa data med varandra, exempelvis när vi utreder en händelse gemensamt. Ei har ingått en särskild överenskommelse med den danska och den finska tillsynsmyndigheten som innebär att myndigheterna kan dela transaktionsdata med varandra.

Huvudregeln är att Ei kan granska och utreda transaktioner som sker i Sverige. När marknadsövervakningsgruppen får information om en händelse på marknaden som avviker och som inte direkt kan förklaras, eller när Ei av annan orsak anser att det finns skäl att granska en eller flera transaktioner, kan en egeninitierad utredning startas. Därutöver kan Ei utreda transaktioner som avser handel mellan Sverige och en annan medlemsstat i EU.

Ei får regelbundet rapporter om misstänkta transaktioner, så kallade *Suspicious Transaction Reports* (STR). Dessa rapporter skickas i regel från marknadsplatserna som utför handel med grossistenergiprodukter (PPAT) som i enlighet med artikel

---

⁵ ACER:s sida om CEREMP, <https://www.acer-remit.eu/portal/ceremp>, 2022-02-14

15 i REMIT-förordningen ska rapportera misstänkta överträdelser på sina handelsplattformar.

ACER granskar inrapporterade transaktioner bland annat med hjälp av ett automatiserat system för övervakning. Även ACER rapporterar till Ei om ACER i sin övervakning uppmärksammar misstänkta transaktioner som berör Sverige. Att ACER väljer att uppmärksamma en nationell tillsynsmyndighet på en transaktion innebär i sig inte att en överträdelse av REMIT-förordningen har skett. Det är en upplysning om att transaktionen avviker i någon form och bör granskas ytterligare av tillsynsmyndigheten för att säkerställa att brott mot REMIT-förordningen inte har skett.

Även marknadsaktörer och allmänheten har möjlighet att tipsa Ei om misstänkta fall av överträdelser av REMIT-förordningen, antingen direkt till Ei via mejl eller telefon⁶ eller via ACER:s *Notification Platform*⁷. Informationen som rapporteras till plattformen skickas automatiskt till ACER och berörda nationella tillsynsmyndigheter.

När Ei får information om en misstänkt överträdelse bedömer Ei om en överträdelse av regelverket kan ha skett. Utredningarna av misstänkta överträdelser av REMIT-förordningen inkluderar ofta insamling och analys av information och data från ett flertal olika källor.

I de fall Ei *finner anledning att anta* att en överträdelse av REMIT-förordningen har begåtts informerar myndigheten Ekobrottsmyndigheten (EBM) i Sverige och lämnar över ärendet dit.

Ei deltar i flera av ACER:s arbetsgrupper för marknadsövervakning. Genom samverkan i de internationella arbetsgrupperna bygger tillsynsmyndigheterna gemensam kunskap, koordinerar ärenden och kan hjälpas åt i analys- och utredningsarbetet.

1.2 Transparensförordningen

Kommissionens förordning (EU) nr 543/2013 av den 14 juni 2013 om inlämnande och offentliggörande av uppgifter på elmarknaderna och om ändringar av bilaga 1 till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 (transparensförordningen) antogs av EU-kommissionen i juni 2013. Förordningen ska bidra till att öka transparensen på elmarknaden och ge elmarknadens aktörer

---

⁶ Tipsa Ei om misstänkta överträdelser mot REMIT, <https://www.ei.se/sv/for-energiforetag/el/marknadsovervakning/REMIT/Tipsa-om-insiderhandel/>, 2022-02-14

⁷ ACERs Notification Platform, <https://www.acer-remit.eu/np/str>, 2022-02-14

tillgång till sådan information som anses viktig för aktörerna för att handla på lika villkor och är därför central för elmarknadens funktion.

Utöver att bidra till en väl fungerande elmarknad bidrar reglerna även till en tryggare elförsörjning genom att producenter och förbrukare ges bättre möjligheter till att planera sin produktion och förbrukning.

Transparensförordningen anger bland annat tidsgränser för när information måste offentliggöras och hur snabbt den ska offentliggöras. När det gäller produktion behöver otillgängligheter på 100 MW eller mer i en produktionsenhet offentliggöras och förändringar av otillgängligheter på 100 MW eller mer ska rapporteras enligt artikel 15. Förbrukare berörs av kraven på offentliggörande om de har en anslutningseffekt om minst 100 MW och då gäller liknande regler för dem som för producenter. Enligt artikel 10 har systemansvariga för överföringssystemet rapporteringsskyldighet för att offentliggöra uppgifter om otillgänglighet för sammanlänknings- och minskad kapacitet (minst 100 MW) för sammanlänknings- mellan elområden.

Alla uppgifter som ska offentliggöras enligt transparensförordningen ska publiceras på det europeiska nätverket för systemansvariga för överföringssystemet för elns webbplats (ENTSO-E)⁸. Denna del av deras webbplats kallas för transparensplattformen⁹.

Hur transparensförordningen påverkar marknadsaktörerna

För marknadsaktörerna innebär transparensförordningen skyldigheter att tillhandahålla uppgifter gällande otillgängligheter i produktion, förbrukning och stamnät till ENTSO-E.

Av transparensförordningen framgår vilken aktör som är ansvarig för att offentliggöra uppgifter. Den huvudansvarige för informationen kallas primärägare till uppgifterna. Primärägare är ansvarig för att ta fram och lämna information till systemansvarig för överföringssystemet, som i Sverige är Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät). Svenska kraftnät har ansvar för att sammanställa och skicka informationen till ENTSO-E. Berörda aktörer har själva ansvar att känna till vilka uppgifter de ska lämna enligt dessa regler.

---

⁸ ENTSO-E, European Network for Transmission Operators for Electricity. Europeiska organisationen för systemansvariga har legala mandat från EU men medlemmar också från länder utanför EU.

⁹ ENTSO-E: s transparency platform, <https://transparency.entsoe.eu>, 2022-02-14

Ei:s arbete utifrån transparensförordningen

Ei går dagligen igenom marknadsaktörernas redovisning av uppgifter enligt transparensförordningen, så kallade marknadsmeddelanden¹⁰. Om ett marknadsmeddelande inte uppfyller kraven i transparensförordningen kontaktar Ei marknadsaktören via mejl för mer information. Ei kan även kräva en redogörelse för vad som har hänt i det specifika fallet. Ibland ber Ei även om en beskrivning av aktörens rutiner kring offentliggörande av informationen. Om Ei kommer fram till att aktören inte följer transparensförordningens bestämmelser kan Ei fatta beslut om åtgärder i ett så kallat föreläggande. Marknadsaktören blir då skyldig att vidta sådana åtgärder som krävs för att aktören ska komma till rätta med missförhållandena. Ei kan be aktören att informera om de åtgärder som vidtas.

Ei arbetar även aktivt med att sprida information om transparensförordningen och genomför även planerade tillsynsbesök ute hos marknadsaktörerna som omfattas av regelverket. Detta görs för att informera och för att ta del av rutinerna som marknadsaktörerna tillämpar.

2 Marknadsövervakning under 2021

I det här kapitlet beskrivs den övervakning som Ei utfört under 2021 utifrån REMIT-förordningen och transparensförordningen. Utöver det beskriver vi översiktligt den övervakning och utredning som har skett inom EU under året.

2.1 Ei:s övervakning enligt REMIT-förordningen

Under 2021 har Ei tagit emot ett antal rapporter om misstänkta överträdelser. Ei har även upprättat ett egeninitierat ärende om misstänkta överträdelser. De misstänkta överträdelserna gällde främst förbudet mot otillbörlig marknadspåverkan (artikel 5 i REMIT-förordningen) men även misstänkta överträdelser av förbudet mot insiderhandel (artikel 3 i REMIT-förordningen) samt misstänkta underlåtelser att offentliggöra insiderinformation (artikel 4 i REMIT-förordningen).

---

¹⁰ I Norden har marknadsmeddelanden i hög grad förmedlats genom Nord Pools system för s k "UMM" (Urgent Market Message). För Ei:s övervakning är det meddelanden som ska publiceras på ENTSO-E:s transparensplattform som är relevanta att granska. Hittills sammanfaller, i Sveriges fall, dessa i hög utsträckning med de UMM som publiceras hos Nord Pool. Sedan den 3 december 2019 publicerar de nordiska transmissionssystemoperatörerna marknadsmeddelanden på sin gemensamma plattform NUCS.

Det kom in färre ärenden till Ei under 2021 jämfört med året innan. Liksom under 2020 gjorde coronapandemin att övervakningen försvårades eftersom tillgången till övervakningsverktygen kräver fysisk närvaro på kontoret. Exempelvis har utredningar av enskilda ärenden tagit längre tid än planerat. Totalt fanns det 32 öppna utredningar rörande misstänkta överträdelser vid utgången av 2021 där Ei är involverade i utredningsarbetet. Under 2021 avslutades tre ärenden utan ytterligare åtgärd eftersom Ei inte ansåg att det fanns skäl att anta överträdelser av REMIT-förordningen. Under 2021 har Ei överlämnat ett ärende om misstänkt överträdelse av förbudet i artikel 5 i REMIT om otillbörlig marknadspåverkan till Ekobrottsmyndigheten. Därefter har Ekobrottsmyndigheten beslutat att avskriva ärendet från fortsatt handläggning med motiveringen att fortsatt utredning skulle kräva kostnader som inte står i rimligt förhållande till sakens betydelse.

Registrering i CEREMP

Samtliga marknadsaktörer som är aktiva i Sverige och som handlar med grossistenergiprodukter ska vara registrerade hos Ei eller annan europeisk tillsynsmyndighet. Registreringen sker i det europeiska registret CEREMP. Den svenska delen av CEREMP är det register som Ei tillhandahåller i enlighet med artikel 9 i REMIT-förordningen. I CEREMP registrerar marknadsaktörer sig för att få sin ACER-kod. Marknadsaktören behöver en ACER-kod för att kunna uppfylla kraven i REMIT-förordningen gällande transaktionsrapportering och publicering av insiderinformation. Att upprätthålla ett aktuellt register över marknadsaktörer är en viktig del av marknadsövervakningen. Ei granskar och godkänner löpande nya ansökningar om att bli användare och att registrera marknadsaktörer samt godkänner kopplingar mellan användare och befintliga marknadsaktörer i CEREMP. Det är marknadsaktören som ansvarar för att uppgifterna i CEREMP är uppdaterade och korrekta.

Under 2021 kom det in 38 ansökningar till Ei från marknadsaktörer om att registrera sig i CEREMP. Antalet nyregistreringar var något fler än under 2020. Flertalet av ansökningarna behöver normalt sett kompletteras innan de blir godkända. Ofta är det VAT-nummer eller uppgift om var publicering av insiderinformation ska ske som saknas eller uppges felaktigt. ACER har i *ACER Guidance on the application of REMIT*¹¹ specificerat att aktörer som är registrerade i CEREMP bör publicera insiderinformation via så kallade *Inside information Platforms* (IIP). Publicering av insiderinformation ska göras på en godkänd IIP¹² och sker rent praktiskt efter avtal mellan marknadsaktören och plattformen och ska följa bestämmelserna i REMIT-förordningen. Detta innebär att aktören i

---

¹¹ Guidance on the application of Regulation (EU) No 1227/2011 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2011 on wholesale energy market integrity and transparency, https://documents.acer.europa.eu/en/remid/Documents/ACER_Guidance_on_REMIT_application_6th_Edition_Final.pdf, 2022-02-14

¹² Lista över godkända IIP, <https://www.acer-remit.eu/portal/list-inside-platforms>, 2022-02-14

samband med registreringen ska uppge en godkänd IIP, där den kommer att publicera eventuell insiderinformation. I undantagsfall kan det finnas marknadsaktörer som inte har någon insiderinformation att publicera, och därför inte heller har något avtal med en plattform.

Under 2021 avregistrerade sig 22 marknadsaktörer i CEREMP, vilket var fler än under 2020. Den vanligaste orsaken är sammanslagningar av bolag. Totalt fanns det 409 registrerade marknadsaktörer i Ei:s CEREMP-register vid utgången av 2021.

Nordiskt seminarium om REMIT

Under december 2021 arrangerade Ei ett digitalt seminarium om REMIT tillsammans med de danska, norska och finska tillsynsmyndigheterna för energi. Seminariet fokuserade på REMIT-förordningen och på ACER:s vägledning inom området, *ACER Guidance on the application of REMIT*. Syftet med seminariet var att diskutera aktuella händelser och att utbyta erfarenheter och synpunkter angående aktuella REMIT-frågor och utmaningar från olika perspektiv. Under seminariet diskuterades utvecklingen som pågår för att säkerställa insyn och motverka insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan på marknaderna för handel med el och gas i Europa. ACER och tillsynsmyndigheterna deltog vid seminariet samt ett flertal marknadsaktörer inklusive de nordiska transmissionsnätoperatörerna, de nominerade elmarknadsoperatörerna (NEMO) som är verksamma i Norden. Deltagarna ansåg att presentationerna och paneldebatterna var intressanta.

2.2 Ei:s övervakning av transparensförordningen

Ei granskar dagligen aktörernas rapporteringsskyldighet av marknadsmeddelanden enligt transparensförordningen. Ei granskar de marknadsmeddelanden som kan anses avvika av olika anledningar, till exempel att de inte har skickats i tid enligt tidskraven i transparensförordningen. Ei samarbetar med de nordiska och baltiska tillsynsmyndigheterna i granskningen av marknadsmeddelanden för Norden och Baltikum. Det innebär att Ei meddelar den ansvariga nationella tillsynsmyndigheten i dessa länder om vi noterar brister, oklarheter eller felaktigheter.

Ei har under 2021 manuellt granskat 2 359 marknadsmeddelanden. Antalet meddelanden var fler under 2021 jämfört med 2020. Sammantaget var det ca 8 procent av de granskade marknadsmeddelandena under 2021 som Ei behövde granska närmare för att bedöma om de var bristfälliga vilket var fler än under 2020. Detta förklaras till viss del av att det totala antalet meddelanden också var fler jämfört med 2020.

Under 2021 var det 43 marknadsmeddelanden som Ei valde att granska mer ingående. Dessa var fördelade på tio olika aktörer. I 42 av fallen bad Ei aktörerna att komma in med kompletterande redogörelser över vad som hade hänt för att säkerställa att aktörerna har nödvändiga rutiner för att informera marknaden. I ett fall bad Ei en aktör att få ta del av rutinbeskrivningar för offentliggörandet av information och hur dessa rutiner är dokumenterade för att säkerställa att information som ska meddelas når ut till marknaden inom de tidsramar som gäller. Ei:s granskning visade att aktören hade nödvändiga rutiner på plats. I ett av fallen begärdes ingen redogörelse. I stället informerade Ei den berörda aktören om hur liknande meddelanden bör utformas framöver.

Under 2021 skickade Ei 140 marknadsmeddelanden vidare till de andra berörda tillsynsmyndigheterna. Ei har inte följt upp de berörda tillsynsmyndigheternas fortsatta handläggning av marknadsmeddelandena.

2.3 Övrig verksamhet

Övervakning av överföringskapacitet inom Sverige och mellan Sverige och våra grannländer

I Ei:s marknadsövervakning ingår även att övervaka tillgänglig kapacitet för handel mellan elområden på dagenföre- och intradagsmarknaden. Ett av kraven i elmarknadsförordningen (EU) 2019/943¹³ (artikel 16) är att 70 procent av den driftsäkra kapaciteten för den begränsande delen av elnätet ska vara tillgänglig för marknadsaktörerna. Kravet började gälla den 1 januari 2020. Ei granskar därför även löpande att den överföringskapacitet som tilldelats marknaden uppfyller detta krav.

Under året inledde Ei tillsyn av hur Svenska kraftnät uppfyller kravet och beslutade den 4 november 2021 om ett föreläggande som innebär att Svenska kraftnät löpande ska inkomma med information för den fortsatta tillsynen. Svenska kraftnät ansökte den 6 oktober 2021 hos Ei om ett undantag från kravet för 2022. Undantagsansökan gäller sammanlänkningslinjer som påverkas av det så kallade västkustsnittet samt ett öst-västligt flöde som uppstått i mellersta Sverige. Ei handlägger ärendet i enlighet med artikel 16.9 i elmarknadsförordningen och kommer att offentliggöra beslutet då det är fattat.

Veckobrev om läget på elmarknaden

Ei följer dagligen utvecklingen på el- och gasmarknaden och granskar prisutvecklingen och de bakomliggande orsakerna till denna. Exempelvis

---

¹³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el.

publicerar Ei varje vecka *Läget på elmarknaden*¹⁴, även kallat för veckobrevet. I veckobrevet beskriver Ei läget på elmarknaden under föregående vecka. Veckobrevet uppdateras veckovis och skickas till prenumeranter och publiceras på ei.se och Twitter. De utvalda indikatorerna ger en ögonblicksbild av elmarknaden. Ei planerar att utveckla innehållet i veckobrevet och dess format framöver. Ei kommer bland annat att utgå från de kommentarer och frågor om innehållet i veckobrevet som myndigheten fått under 2021.

2.4 Marknadsövervakning inom EU

Den 25 oktober 2021 firade REMIT-förordningen 10-årsjubileum med en rad evenemang, bland annat om datakvalitet samt framtida utmaningar för REMIT. Under de här tio åren har ACER genomfört praktiskt taget alla delar av förordningen. Men i takt med att marknaden fortsätter att utvecklas kan det så småningom finnas behov av översyn och förändringar.

ACER publicerar löpande information på sin webbplats för att ge vägledning och förtydliga i frågor som gäller tolkning och tillämpning av REMIT. Dessa publikationer tas i regel fram i tätt samarbete med de nationella tillsynsmyndigheterna. Målet med vägledningen är att ACER och de europeiska tillsynsmyndigheterna ska bedöma marknadsaktörers agerande på ett liknande sätt i hela EU.

Den 22 juli 2021 publicerade ACER en uppdatering av *ACER Guidance on the application of REMIT*. Denna vägledning är central i arbetet med marknadsövervakningen. Den senaste versionen tar särskild hänsyn till synpunkter som lämnats från nationella tillsynsmyndigheter för energi, marknadsaktörer och andra intressenter. Bland annat har ACER tagit med nya exempel baserade på verkliga situationer i olika länder inom EU samt förtydliganden av ACER:s bedömningar utifrån REMIT-förordningen.

Vägledningen förtydligar också på vilket sätt offentliggörandet av insiderinformation bör ske för att öka transparensen på grossistmarknaderna för energi. Vägledningen ger information om användningen av plattformar för effektiv publicering av insiderinformation och utveckling av kvalitetskrav av så kallad IIP. IIP är som tidigare beskrivits elektroniska system för publicering av insiderinformation som möjliggör för marknadsaktörerna att dela information med marknaden på ett effektivt sätt. Mot bakgrund av coronapandemin informerade ACER i ett brev den 14 december 2021¹⁵ om att marknadsaktörer hade möjlighet att

---

¹⁴ Läget på elmarknaden, <https://ei.se/om-oss/nyheter/laget-pa-elmarknaden>, 2022-02-14

¹⁵ Updated Open Letter on the extension of the possibility for market participants to publish inside information on their own corporate website as a backup solution, <https://documents.acer-remit.eu/wp-content/uploads/Updated-Open-Letter-on-extension-of-possibility.pdf>, 2022-02-14

tillfälligt fortsätta att publicera insiderinformation på sin företagswebbplats som en reservlösning till och med den 31 december 2021.

Den 14 december 2021 publicerade ACER den 26:e versionen av Frågor och svar om REMIT¹⁶. Den innehåller nya frågor och svar om bland annat registrering av marknadsaktörer, samt en uppdatering av befintliga frågor och svar angående publicering av insiderinformation. Frågorna och svaren har arbetats fram i samarbete med de nationella tillsynsmyndigheterna.

Att marknadsaktörernas data är av hög kvalitet är viktigt för en effektiv marknadsövervakning och analys, både på nationell nivå och EU-nivå. Detta kan exempelvis vara data om transaktioner eller olika typer av information såsom rapporter om misstänkta transaktioner, STR, och insiderinformation. Totalt rapporterades det in mer än 2,5 miljarder transaktioner till ACER under 2021¹⁷ vilket är en ökning med 18 procent jämfört med 2020. För att förbättra kvaliteten har ACER regelbundna kontakter med marknadsaktörerna. Den 30 april 2021 publicerade ACER även en uppdaterad instruktion för transaktionsrapportering¹⁸. Den innehåller vägledning med ytterligare förtydliganden om hur man rapporterar grossistenergiprodukter samt anvisningar om rapporteringen av transaktionsdata.

REMIT-ärenden och beslut inom EU

Vid utgången av året var 298 REMIT-ärenden under utredning hos tillsynsmyndigheterna inom EU. Detta är en ökning från 282 ärenden i slutet av 2020. Under 2021 avslutades totalt 93 ärenden inom EU. Det är en ökning av antalet avslutade ärenden jämfört med 2020.

Under 2021 har fyra beslut offentliggjorts där marknadsaktörerna har överträtt förbudet mot att bedriva, eller försöka bedriva, otillbörlig marknadspåverkan enligt artikel 5 i REMIT-förordningen¹⁹. Två av dessa beslut har vunnit laga kraft. Ett beslut är överklagat och för ett beslut har överklagandetiden ännu inte löpt ut. Besluten ger ytterligare information till marknaden om hur REMIT-förordningen ska tolkas och bidrar därför till att öka förtroendet för marknadsövervakningen och därmed el- och gasmarknaderna. Nedan följer en kort beskrivning av besluten.

---

¹⁶ The updated 26th edition of the Q&As on REMIT, <https://documents.acer-remit.eu/questions-answers-on-remit>, 2022-02-14

¹⁷ REMIT Quarterly, ACER, Issue No. 27 / Q4 2021, https://documents.acer-remit.eu/wp-content/uploads/REMITQuarterly_Q4_2021_1.0.pdf, 2022-02-14

¹⁸ Transaction Reporting User Manual (TRUM), <https://documents.acer-remit.eu/trum/>, 2022-04-05

¹⁹ Overview of the sanction decisions, ACER, <https://acer.europa.eu/en/remit/REMITATACER/Pages/Enforcement-decisions.aspx>, 2022-04-05

I februari 2021 bötfällde den spanska tillsynsmyndigheten (CNMC) företaget Rock Trading World S.A. med ett belopp 60 000 euro²⁰. Av beslutet följer att aktören utförde flera transaktioner med mycket små volymer till ett lågt pris som ledde till att andra säljare på gasmarknaden reagerade genom att sänka priset. Detta medförde enligt CNMC att priset låstes fast på en konstlad nivå och gav falska eller vilseledande signaler om pris. Aktören köpte sedan stora volymer. Aktören hävdade att de lagt bud med mycket små volymer för att testa marknadsplattformens funktionalitet, då de var nya användare, och att de lagt just mycket små volymer för att inte påverka prisbildningen. CNMC ansåg att aktören med avsikt agerade på ett sätt som ledde till otillbörlig marknadspåverkan och att aktören därvid försökte manipulera marknaden. CNMC beslutade om böter på 60 000 euro, men också att aktören bara behövde betala 60 procent av bötesbeloppet om den erkände sitt fel och betalade in böterna frivilligt. Rock Trading World S.A. har frivilligt betalat in 36 000 euro och därmed erkänt fel, dock med ett förbehåll om att eventuellt överklaga vid ett senare tillfälle.

I augusti 2021 bötfällde den brittiska tillsynsmyndigheten Office for Gas and Electricity Markets (Ofgem) marknadsaktörerna ESB Independent Generation Trading Limited och Carrington Power Limited för överträdelse av förbudet om otillbörlig marknadspåverkan på energimarknaden enligt artikel 5 i REMIT-förordningen²¹. Av beslutet framgår att aktörerna lämnat felaktiga uppgifter till National Grid Electricity System Operator (NGESO) om hur mycket energi ett kraftverk kunde leverera. NGESO köpte i sin tur mer energi från anläggningen än vad som behövdes, vilket ledde till högre kostnader för konsumenterna. De två aktörerna har erkänt överträdelsena som ansågs vara oavsiktliga och har vidtagit åtgärder för att förhindra att det händer igen och gått med på att betala totalt 6 miljoner pund till en så kallad *energy redress fund* för att stödja konsumenterna i utsatta situationer.

I september 2021 bötfällde den tyska tillsynsmyndigheten för energi, Bundesnetzagentur (BNetzA) aktörerna Energi Danmark A/S (Energi Danmark) och Optimax Energy GmgH (Optimax Energy) för överträdelse av förbudet mot otillbörlig marknadspåverkan på den tyska grossistmarknaden för el enligt artikel 5 i REMIT-förordningen²². Aktörernas böter uppgick till 200 000 euro respektive 175 000 euro. I de två besluten ansåg BNetzA att Energi Danmarks och Optimax

---

²⁰ ROCK TRADING WORLD S.A, <https://www.cnmc.es/expedientes/sncde02019>, 2022-02-14

²¹ ESB Independent Generation Trading Limited and Carrington Power Limited agree to pay £6 million for breaching wholesale energy market regulations, <https://www.ofgem.gov.uk/publications/esb-independent-generation-trading-limited-and-carrington-power-limited-agree-pay-ps6-million-breaching-wholesale-energy-market-regulations>, 2022-02-14

²² Fines for manipulation of wholesale energy market- Optimax Energy GmgH and Energi Danmark A/S, https://www.bundesnetzagentur.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/EN/2021/20211005_BussgeldMarktmanipulation.html, 2022-02-14

Energys agerande under tre dagar i juni 2019 gav vilseledande signaler om tillgången på el på intradagsmarknaden. De tre dagarna var intradagspriset på EPEX SPOT-börsen ovanligt högt och låg också över priset på balansmarknaden. Enligt BNetzA har Energi Danmark och Optimax Energy lagt säljorder på el på intradagsmarknaden som de visste att de inte kunde leverera. Detta agerande skickade vilseledande signaler till marknaden om tillgången på el. Optimax Energy har överklagat och det överklagade ärendet kommer att hanteras av Düsseldorfs högsta regionala domstol.

